

LEVNET & MENINGER

Alle morgener på jorden

BO GREEN JENSEN

Nogle dage begynder i dybet. Maskineriet må startes fra bunden, og verden skal næsten løbes i gang. Denne lørdag starter med, at vores hund springer op på sengen og gør. Der er ellers mørkt og ganske stille. Af en eller anden grund kommer vagtinstinktet op i Torben, når det er nat. Selv skridt i det fjerne reagerer han på. De andre sover trygt. Det må så være min morgenvagt.

Vi går ned i køkkenet og ser på det hele. Kattene, der betragter Torben med yderste skepsis, er vant til at få dedikeret morgenmad. Det er gourmetretter i små poser, som jeg fandt på at give dem i et svagt øjeblik. Siden fik tørfoederet lov at stå. De kan bedst lide bøf og lam. Af og til fanger de stadig en mus.

NOSTALGI •
Man glemmer, hvad der var i alle pakkerne. Men husker træet, som lyste hvert år.

Jeg rigger to skåle til og giver Torben en hundemenu. Vi går ned til stranden og ser på Hven og Kattegat. Vandet er gråt, og sneen er blå i det første dagslys. Jeg løber, når hunden løber. Vi går langs stranden hen til Skotterup og drejer op mod skoven. Her kan være øde og udsat og især meget mørkt, når det er vinter. Men jeg ville ikke bytte for en lejlighed i byen.

Hjemme har kaffen brygget imens. Jeg henter brænde og bruger lang tid på at få ild i nogle kompakte egetræsknuder. De to tårne med blandet ovntørret, som jeg bestilte, ankom aldrig. Sådan er det under corona. Nogle varer leveres, andre gør ikke. Beløbet bliver tilbageført uden nærmere forklaring.

Ava kommer ned og går i tv-stuen for at tage sin time med skærm som det første. Jeg henter hendes dyne og serverer morgenmad. Jeg går ned på det ene knæ og siger »Deres Højhed«. Det gjorde jeg altid, da hun var lille. »Jeg vidste, du ville gøre det,« siger hun. Men den kærlige gestus er populær.

Mens jeg er ved det, bliver der også serveret for fru. Jeg tænder op i pejsen i den store stue, hvor Ava har lavet

nisselandskab. Julemanden kommer sommetider. Han har lagt en lille pakke og et brev. Ava synes, at skriften er sjuksket. Jeg siger, at det må være, fordi han har vanter på, når han skriver. Det er blevet så lyst, som det bliver. Solen er væk igen om syv timer.

JEG HAR SKREVET KLUMMEN i så mange år, at alle julehistorierne er fortalt. Derfor denne øvelse i at skrive om de mindste ting, som over tid bliver store og sætter sig fast. Jeg har min titel fra Alain Corneaus film om gambespielerne Marin Marais (Gérard Depardieu) og Sainte Colombe (Jean-Pierre Marielle), der var elev og lærer. *Tous les matins du monde* (1992) er lavet, da Depardieu havde talje og kindben. Det er en af de smukkeste film fra sin tid.

Jeg genså den på det nye tv, som fragtmænd faktisk kom med forleden. Det gamle døde på stedet efter ti år. Det havde én HDMI-indgang og vejede 65 kilo. Det nye har ben og vejer det halve. Der er 29 apps. Der gik en dag med at parre enheder. Jeg kan huske, da der bare var DR. Der var én times juleshow fra Walt Disney: »Fra alle os til alle jer.«

Nu er der Disney i døgndrift på flere kanaler. Er det bedre? Er det værre? Sikkert ikke. I hjertet og maven er julen den samme. Coronavintrene er anomier. Men kun for os i seniorsegmentet. Ava og jeg taler allerede om, hvor fint det var, da hun blev sendt hjem fra skole under den første nedlukning. Jeg tror, at der kommer en generation, som vil tænke nostalgisk på covid-19.

Lige nu er dagene så korte, lyset så småt og træerne så nøgne, at man ikke kan tænke sig haven i blomst. Sådan er det altid ved solhverv. Om et halvt år, når dagene varer til midnat, kommer samme indtryk i omvendt version: Man kan ikke forestille sig, at løvet og farverne forsvinder. Det er årets bund og årets tinde. De supplerer hinanden perfekt.

Om sommeren har morgenerne dette favnende væsen. Dagen er lagt frem og bredt ud. I Snekkersten hilser man og siger godmorgen. Om vinteren er man kun tidligt ude, hvis man har et ærinde. Skønt mængden af færdsel må være den samme, har trafikken en anden natur. Man ser ned og koncentrerer sig om sin opgave. Der er en slags kosmisk nærsynethed.

Sådan husker jeg med ét, hvordan det var at gå

ILLUSTRATION: GITTE SKOV

med søndagsaviser. Man havde 100 tykke aviser og en vakkelvorn Long John. Vi kom direkte fra midnatsforestillingen i Kastrup Bio. Det var en kunst at arrangere sin last. Det var en fuldkommen analog verden. Der er gået så lang tid, at selve besværet har kærlige konnotationer. For Ava på ni er det bare et *svi*pe.

SMITTETALLET STIGER, der kommer måske en nedlukning mere. Heldigvis holdt Vidar Skolen sin traditionsrige julefest i god tid. Jeg har stor veneration for den skole, skønt jeg kun ser den til arrangementer. Det er stedet, hvor Rose faldt til. Hun går i 12. nu og bliver student til sommer.

Vidar Skolen har et fuldt bemandet orkester og et sangkor, som virkelig kan fylde et rum. I år er vi kommet for koret. Rose synger solo i »Stjerne på sø og strand«. Hun tager en dyb indånding og træder frem og gør det *så* smukt. Så sikker og pludselig voksen. Benjamin, hendes kæreste, er medlevende og behørigt betaget. De nye drenge bliver ikke til blåskjorter.

Rose har altid haft stemme og sjæl. Jeg kan huske, da hun havde titelrollen i musicalen *Milde Moses* i 2015. Det var et andet kor og i Frederiksberg Kirke. Men det var min lille datter, der sang kæmpestort. For Rose er det en evighed siden. For mig er det noget, der skete forleden.

Den dag, storskærmene blev leveret, var jeg til pressevisning i byen. Jeg fik Laura til at komme og sidde standby. Da alt var gjort, og alle var gået, kom jeg ind til skrivebordet. På computeren lå to foldede stjerner. En i guld, en i rød, hver med 12 fuldenkte spidser. Ældste datter er nu *meget* voksen.

Jeg har sæt mine frø fornuftigt. Jeg fylder 66 i morgen. Min mor bliver 86 om en uge. Det er hos hende, vi alle skal mødes og fejre jul. Vi er godt nok blevet gamle liv. Man glemmer, hvad der var i alle pakkerne. Men husker træet, som lyste hvert år.

Så til slut er der en arketypisk midvinterdag, hvor man løber ud i sneen eller regnen og råber »God Jul« til alle, der kan og vil høre. Som James Stewart i *Det er herligt at leve* eller Ebenezer Scrooge, der får menneskevarmen igen. Du er velkommen, med eller uden mundbind. Det er heldigvis ikke humbug alt sammen.

UDVALGT AF

W

PODCAST

Den Politiske Bivuak m.m.

Frederik Cilius og Rasmus Bruun

Kirsten Birgit Schiøtz Kretz Hørsholm, der vist ikke behøver yderligere introduktion, har mange spændende tanker. For nylig har hun stiftet netværket og samlingsstedet Den Politiske Bivuak, hvor interessenter og ligesindede kan mødes for at drøfte hendes holdninger og videreudvikle tanker og ideer, der en dag måske munder ud i ... ja, noget spændende i hvert fald. Hvor det bærer hen, vil man gerne vide, men indtil da kan man lykkeligvis fornøje sig med Den Korte Podcast, hvor Kirsten Birgit (Frederik Cilius) og hendes sidekick, Rasmus Bruun, siden sommer har leveret ugentlige doser grotesk, syleskarp satire – som vi kender den fra 24syv, der som bekendt ikke er længere, men nu alligevel er genopstået, bare som noget helt andet. Men Kirsten Birgit ved man, hvor man har. *Sami Kleit*
Kan høres på bl.a. Apple Podcast

TEATER

Vintersilhuetter

Manus: Anna Panduro

Hvis ventetiden før jul føles lang og mørk for de mindste, kunne det være en idé at krybe ind på bænkeraederne i Riddersalens lune teatersal i weekenden og se juleforestillingen *Vintersilhuetter*. Her har Anna Panduro elegant sammenklippet en håndfuld eventyr frit efter H.C. Andersen, som Lisbeth Gajhede læser fra lænestolen. Samtidig tager hun os med ind i en trylleværden af skuespil, skyggespil og dukketeater med tricks, lyseffekter og kunstig sne. Thomas Dinesen står for den stemningsfulde julemusik med sange og salmer suppleret af sjove lydeffekter. Maria la Cour er skær og fin som den lille pige med svovlstikkerne. Melankolske Erik Olsen lader sig villigt koste rundt med, men triumferer udklædt som pyntet juletræ. Koreografen Mikala Bjarrov Lage har instrueret løjerne. Poetisk og teatermagisk. *Majbrit Hjelmso*
Riddersalen til 19. december

CIRKUS

Cirkus Jul

Muskelsvindfonden m.fl.

Sommerens *Cirkus Summerum*, der arrangeres af Muskelsvindfonden og DR Big Band og i årevis har været et hit blandt børn i København og

PR-FOTO: PAUL SARKIS, SHOWTIME

STREAMING

Yellowjackets

Ashley Lyle og Bart Nickerson

Igennem hver scene af overlevelsesgyseren *Yellowjackets* suser en lille ond vind af 1990ernes grungehekse og et dybt begravet traume. Handlingen foregår dels i dette fjerne årti, hvor et gymnasiefodboldhold styrter ned i ødemarken, og dels i 2021, hvor samme karakterer nu er voksne kvinder, der forsøger at fortrænge, hvordan de faktisk overlevede derude i 19 måneder. Det er gruppvækkende, hvordan de voksne synes at være klædt ud som børn og omvendt, hvilket blandt andet kommer sig af, at de tidligere børneskuespillere Juliette Lewis og Christina Ricci er drømmecasted til hovedrollerne. Det tidstypiske soundtrack byder på Alanis Morissette, Portishead og PJ Harvey, så hermed også en anbefaling af den dertil lavede *Yellowjackets*-spilleliste på Spotify. *Johannes Fogtmann*

Kan ses på Paramount+

Aarhus, har fået sig en lillesøster, *Cirkus Jul*. Også her er der tale om en effektiv blanding af cirkus, teater, dans, fortælling, sang og selskab med nogle af børnekulturens mest genkendelige karakterer. Ikke DRs som i sommerens cirkus, men i stedet nogle af litteraturens ikoner: Orla Frøsnapper, næsehornet Otto, Cirkeline, Mustafa fra *Mustafas kiosk* og Vitello. *Cirkus Jul* er skabt af Muskelsvindfonden, Aarhus Teater og onlineboghandler Saxo og henvender sig til børnehøvederen og de yngste skolebørn (og deres forældre og bedsteforældre). Forestillingen har allerede været en tur i Ballerup, og nu står teltet så i Aarhus, hvor der er forestillinger frem til tirsdag. Der er stadig billetter tilbage, men ikke mange!
Asker Hedegaard Boye
Tangkrogen i Aarhus til 21. december

MUSIK

En jordisk chance

Mellemlønd

Her i sjette ombæring rammer Mellemlønd klokkerent. Igen, fristes jeg til at sige. Siden debuten med *Ude af mine hænder* i 2009 har guitaristen, sangeren og sangskriveren Kristoffer Munk Mortensen (som er synonym med Mellemlønd) for en stort set apatisk omverden serveret den ene vidunderligt underspillede poprockperle efter den anden. Det fastlagte niveau holder den seneste, *En jordisk chance*, hvis ikke

REDIGERET AF ASKER HEDEGAARD BOYE

den ligefrem overgår det. Få formår at skrive så indtagende melodier som Mortensen, hvis tekster generelt er fulde af fine vendinger og refleksjoner. Denne gang synges der især om den natur, som mange har fået øjnene op for under pandemien. Og det guitar-spil, altså – det er jo sublimt. Som pladen i øvrigt.
Klaus Lynggaard
Produceret af Møs Møs

TEATER

Jul på Slottet

Martin Miehe-Renard

Det er efterhånden 35 år siden, Finn Henriksen og Martin Miehe-Renards *Jul på Slottet* havde premiere på Danmarks Radio. Julekalenderen, der blev optaget på det eventyrlige Rosenholm Slot på Djursland, huskes fortsat for Morten Grunwalds velpolstrede konge, prinsesse Miamaja (Hanne Stensgaard), nissen Finpe (Allan Olsen) og ikke mindst Bodil Heisters musik. Men nu er »det' sørme det' sandt december« igen, denne gang på Odense Teater, hvor Miehe-Renard *himsel* iscenesætter en opdateret sceneversion, der meget passende spiller frem til jul plus et par dage op mod nytår. Her gør det odenseanske teater, hvad det nu engang er bedst til, ved at skabe et underholdende, pastelsmukt eventyr for de fleste folk i de fleste aldre.
Asker Hedegaard Boye
Odense Teater til 28. december

HISTORISKE DAGE 2022
ØKSNEHALLEN 26.-27. MARTS
BILLETSALG: HISTORISKEDAGE.DK

Folkeuniversitetet